Digital foderstyring – Lager

Thomas Andersen, specialkonsulent

Med et lagerstyringssystem har man som mælkeproducent en række informationer til rådighed til planlægning og opfølgning på både produktion og økonomi. Lagerstyring kræver systematik, men automatiske data fra fuldfodervogn, snitter og foderstofleverandør kan lette arbejdet betydeligt

Lagerstyring og anvendelse af data for omsætningen i lageret er en vigtig, men ofte overset disciplin i kvægbruget. Alt foder kommer omkring lageret og lageret er nøglen til planlægning og opfølgning på både produktion og økonomi. Det er i lageret at mark og stald mødes, og oplysninger fra lageret giver værdifuld information om udbytter, foderomkostninger og foderkvalitet. Samtidigt, giver gode data fra lageret mulighed for dokumentation af hele foderopsætningen og et godt grundlag for fejlsøgning, hvis der opstår problemer i produktionen.

Værdierne på lageret er store. Foderomkostningerne for en årsko inkl. opdræt er omkring 14.500 kr. Har man 200 køer betyder det, at værdien af omsætningen på lageret er 2,9 mio. kr. pr. år. Dertil kommer den buffer af grovfoder som hele tiden ligger på lager.

Data om lageret bør indeholde oplysninger om mængder, kvalitet, pris og placering. Med de oplysninger kan man planlægge sin fodring, så køerne har den optimale ration dag efter dag. Har man samtidigt oplysninger om forbrug, kan man overvåge beholdninger og foretage de nødvendige indkøb, inden siloen er tom.

Med stigende besætningsstørrelse, flere medarbejdere eller flere bedrifter stiger behovet for systematik omkring registrering af lageroplysninger. Uden systematik mister man overblikket, og kan ikke huske hvornår det var man startede på siloen med den nye majs, eller hvor mange siloelementer man er kommet frem på den sidste måned. Systematikken kan med fordel opnås gennem en elektronisk lagerløsning.

Mælkeproducenter har en travl hverdag, hvor det kan være svært at holde den nødvendige systematik, omkring registrering af til- og afgang af de enkelte fodermidler. Derfor bør en lagerløsning kunne udnytte de data der i øvrigt foreligger elektroniske. Kilder som bør levere data automatisk til et lagersystem er:

- Foderstofleverandøren, som har oplysninger om køb og salg af foder. Foderstofleverandøren har både oplysninger om kvantum og pris men også kvalitet i form af en lovpligtig indlægsseddel
- Fodringsudstyr, som har oplysninger om forbrug pr. dag af de enkelte fodermidler
- Snitteren, som har oplysninger om produktionen i marken og dermed hvad der er lagt på lager. Snitteren har i mange tilfælde oplysninger om både høstet mængde grønmasse og tørstofindholdet
- Laboratorium som analyserer foder på lageret
- Rådgivere som opmåler grovfoder

Ved vurdering af en lagerløsning, bør man også vurdere hvilke informationer man kan få ud af systemet, da det kun er ved anvendelse af data, man kan få den fulde nytte af alle registreringerne. Her er det helt centralt at kunne se, hvad der er på lager og hvornår siloen er tom med nuværende forbrug, samt hvad der eventuelt er tilbage af en kontrakt på varen. Man bør også kunne se kvaliteten af varen. Til opgørelse af opgørelser af forbrug og økonomi bør man kunne trække oplysninger om primo, ultimo til- og afgang i en periode. Systemet bør også kunne holde styr på placeringen af siloen.

SEGES Software har en lager løsning, som kan håndterer dele at de opstillede krav. Løsningen anvendes i DMS og MarkOnline og er under udbygning. Der er dog også alternativ it-løsninger tilgængelige. En af mulighederne er at anvende Excel eller et andet regneark. Fordelen ved Excel er at man selv kan styre præcist hvilke data der skal registreres, og hvilke output der skal til. Ulempen ved Excel er at alle registreringer skal registreres manuelt. Mange af leverandørerne af fuldfoderblandere har også systemer til lagerstyring. Fordelen ved et system som DTM, DigiStar og DairyFeeder er, at der er direkte opkobling til fuldfoderblanderen. Systemerne har dog ikke direkte opkobling til udbytterne fra marken eller foderstofleverandøren. Grainit er et dansk lagerstyringssystem udviklet til landmænd. Systemet kan som de andre håndtere dele af de opstillede behov. Den største fordel er, at foderstofleverandører kan overfører data direkte til Grainit systemet. I øvrigt er der mange økonomisystemer på markedet, som er udviklet til at styre alle processer i en virksomhed, herunder også lager. Ingen af disse systemer er dog specifikt udviklet til de lagerforhold, der er på en mælkeproduktion.